

Додаток Л.

Приклад програми підвищення кваліфікації соціальних працівників, завідувачів відділень, їхніх заступників, залучених до надання соціальних послуг людям похилого віку

В Україні спостерігається явище «старіння» нації, тому люди похилого віку в майбутньому стануть основною групою отримувачів соціальних послуг. Особливості професійної соціальної роботи з ними передбачають діяльність, яка базується на засадах поваги до людської особистості, загальнолюдських цінностях гуманізму та прав людини. Професійна соціальна робота має законодавче регулювання, що зобов'язує кожного соціального працівника знати актуальні правові вимоги до надання соціальних послуг. Сьогодні застосовуються різноманітні підходи й методи роботи з людьми похилого віку, що активно використовуються як в Західній Європі, так і в умовах сучасної соціальної роботи в Україні. Соціальні працівники мають володіти як стандартними наборами технік роботи із отримувачами послуг, так і специфічними інноваційними методами, які підвищують ефективність їхньої роботи. Спеціалісти можуть мати достатній рівень професійної компетентності лише за умови систематичного підвищення кваліфікації, бо робота з отримувачами послуг потребує постійного оновлення знань та опанування нових методів роботи. Тому впровадження цього навчального курсу дасть змогу працівникам установ, що надають соціальні послуги людям похилого віку, підвищити рівень своїх професійних знань, ознайомитись з інноваційними підходами до роботи, методами профілактики професійного «вигорання», притаманного працівникам, що надають послуги без відриву від практичної діяльності.

Викладання курсу базується на необхідності поєднання теоретичних і практичних знань. В основі підходів до організації навчання лежать особливості навчання дорослих та післядипломного навчання, які характеризуються незалежним і самокерованим навчанням, необхідністю синтезувати нові знання на основі наявного практичного досвіду. Тому в ході його викладання передбачається широке застосування як традиційних методів навчання, так і тренінгових методик.

Навчальний курс має на меті:

- надати можливість слухачам здобути знання про основи соціальної роботи, законодавче регулювання соціальної роботи в Україні;

- сформувати знання про особливості й інноваційні підходи до роботи із людьми похилого віку;
- надати змогу слухачам ознайомитися та застосувати на практиці основні етичні вимоги до соціальної роботи із людьми похилого віку, розглянути можливості й особливості розв'язання етичних дилем у їхній практичній діяльності;
- дати інформацію щодо ролі, можливостей супервізії для працівників установ, що надають соціальні послуги людям похилого віку.

Вимоги до знань та умінь

Після опанування курсу слухачі мають знати:

- основні засади й особливості соціальної роботи з людьми похилого віку;
- основи законодавчого регулювання соціальної роботи в Україні;
- основні інноваційні підходи й методи роботи з людьми похилого віку;
- етичні засади соціальної роботи й шляхи розв'язання етичних дилем;
- особливості супервізії як методу запобігання «вигоранню» персоналу.

Уміти:

- застосовувати на практиці теоретичні знання, здобуті під час проходження навчального курсу;
- користуватись законодавчими документами, які регулюють надання соціальних послуг людям похилого віку;
- використовувати інноваційні методи в соціальній роботі з людьми похилого віку;
- виконувати професійну діяльність відповідно до етичних вимог до соціальної роботи;
- самостійно розв'язувати етичні дилеми у роботі з людьми похилого віку;
- використовувати супервізію для вдосконалення своєї професійної діяльності.

Тривалість курсу

Курс розрахований на 38 годин, що передбачає навчання впродовж 5 тижнів. Під час проходження навчального курсу слухачі мають прослухати 10 годин лекційних занять (2 дні), виконати завдання в форматі дистанційного навчання (24 години) та брати участь у підбитті підсумків навчання (4 год.). Необхідним складником опанування цього курсу є відвідування всіх лекційних занять, виконання запропонованих до курсу завдань, представлення на кінцевих заняттях виконаної письмової роботи.

У перший день занять викладачі прочитають лекції, присвячені відповідним темам. Після опанування лекційного матеріалу слухачі мають виконати самостійно завдання, які будуть надсилатися на їхні персональні електронні скриньки двічі на тиждень, впродовж п'яти тижнів. Слухачі матимуть два дні

для виконання письмового завдання. Після виконання навчальних завдань у форматі дистанційного навчання викладачі проведуть останні лекційні заняття, під час яких слухачі матимуть змогу представити фінальну письмову роботу, написати тест та отримати сертифікати про опанування навчального курсу.

Оцінювання успішності проходження курсу передбачає врахування відвідувань слухачем лекційних занять, виконання всіх практичних завдань, представлення письмової роботи на кінцевих заняттях і складання тесту.

Структура програми

Програма курсу включає аудиторні заняття, що стосуються основ соціальної роботи, її законодавчого регулювання в Україні, особливостей й сучасних підходів до роботи з людьми похилого віку. Також курс містить матеріал, присвячений етичним засадам соціальної роботи, шляхам розв'язання етичних дилем у професійній діяльності. Крім того, у курсі представлені особливості застосування супервізії для працівників установ, що надають соціальні послуги людям похилого віку.

1 тиждень – тема 1; 2 тиждень – тема 2; 3 тиждень – тема 3; 4 тиждень – тема 4; 5 тиждень – тема 5.

Вступ до курсу (2 год.).

Мета й завдання курсу. Огляд навчальної програми. Структура й організація навчання. Тривалість, особливості навчання. Оцінювання результатів.

Тема 1. Основи соціальної роботи (8 год.).

Лекція 1. Основи соціальної роботи – 4 год. Поняття «соціальна робота», «соціальні послуги». Етичні засади соціальної роботи. Місія, основні завдання, напрями соціальної роботи. Методи соціальної роботи. Особливості становлення та розвитку соціальної роботи в Україні.

Практичне завдання 1. Етичні дилеми в соціальній роботі – 2 год. (дистанційне навчання).

Практичне завдання 2. Професійні ролі та функції соціального працівника – 2 год. (дистанційне навчання).

Тема 2. Основи соціальної роботи з людьми похилого віку (6 год.).

Лекція 2. Особливості соціальної роботи з людьми похилого віку – 2 год. Особливості людей похилого віку: фізіологічні, психологічні, соціальні. Потреби людей похилого віку. Сучасні підходи до соціальної роботи з людьми похилого віку: український та закордонний досвід.

Практичне завдання 3. Потреби людей похилого віку – 2 год. (дистанційне навчання).

Практичне завдання 4. Методи, форми роботи з людьми похилого віку – 2 год. (дистанційне навчання).

Тема 3. Законодавче регулювання соціальної роботи в Україні (4 год.).

Практичне завдання 5. Аналіз нормативних актів – 4 год. (дистанційне навчання).

Тема 4. Професійне «вигоряння» та його профілактика в роботі персоналу закладів, що надають послуги людям похилого віку (8 год.).

Лекція 3. Феномен професійного «вигоряння» в соціальній роботі – 2 год.
 Явище професійного «вигоряння», його ознаки. Причини, стадії професійного «вигоряння». Супервізія як можливість запобігання «вигоряння» персоналу.

Практичне завдання 6, 7. Основні методи профілактики професійного «вигоряння» в роботі з людьми похилого віку – 4 год. (дистанційне навчання).

Практичне завдання 8, 9. Супервізія як можливість запобігання професійному вигорянню – 2 год. (дистанційне навчання).

Тема 5. Реформування системи надання соціальних послуг людям похилого віку (4 год. дистанційного навчання).

Практичне завдання 10. Стратегія реформування системи соціальних послуг – 4 год. (дистанційне навчання).

Обговорення процесу та результатів навчання – 2 год.

Представлення письмової роботи (Практичне завдання 11) – 4 год.

Тестування, підбиття підсумків і вручення сертифікатів – 2 год.

Умови визначення навчального рейтингу

Вид діяльності	Кількість балів	Кількість	Загалом
Відвідування лекції	2 бали	7	14
Виконання практичних завдань	Максимум – 6 балів Грунтовна відповідь – 6 балів Неповна відповідь – 3 бали	10	60
Тестування	Максимум – 16 балів	1	16
Презентація письмової роботи	Максимум – 10 балів	1	10
Усього:			100

Тест містить 16 запитань, що відповідають лекційному матеріалу й тематиці практичних завдань. За кожну правильну повну відповідь слухач отримує 1 бал. Максимальна кількість балів за тест – 16 балів.